

а саме за допомогою командної оболонки «bash». До автозавантаження варто додати скрипт-файл, котрий буде після завантаження базової системи буде очікувати введення з клавіатури даних для назви файлу, а після їх отримання автоматично запускатиме командний засіб «lshw» й спрямовуватиме виведення інформації в необхідний лог-файл. Такий підхід не тільки значно спрощує процедуру отримання відомостей про складові частини досліджуваного обладнання, а й дозволяє уніфікувати процес такого дослідження на досить «слабкому» апаратному забезпеченні. Це досягається тим чином, що для функціонування програмного засобу «lshw» не потрібний ні дисплейний менеджер, ні графічна оболонка.

Запропонований метод автоматизації процесу отримання відомостей про властивості складових частин системних блоків персональних комп'ютерів базується на відкритому та безкоштовному програмному забезпеченні та не потребує додаткового ліцензування.

#### **Список використаних джерел**

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.

2. Колисниченко Д. Н. Linux : От новичка к профессионалу. 6-е изд., перераб. и доп. СПб. : БХВ-Петербург, 2018. 672 с.

*Капустіна Марієтта Владиславівна,*  
доцент кафедри криміналістики  
Національного юридичного університету  
імені Ярослава Мудрого, кандидат  
юридичних наук, доцент

### **АВТОМАТИЗОВАНІ ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

У структурі криміналістичного забезпечення, як сукупності (системи) засобів, розроблених наукою криміналістикою та апробованих судово-слідчою практикою, що використовуються на основі отриманих знань та вмінь, відповідно до загальних засад й завдань кримінального провадження, працівниками органів кримінальної юстиції з метою протидії злочинам особливе місце займають автоматизовані інноваційні засоби, що використовуються для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Однієї з вагомих ознак, яка становить фундамент поняття «криміналістичне забезпечення досудового розслідування» є предметність. Її сутність полягає в тому, що для практичної діяльності слідчих органів мають бути надані засоби, які відповідають специфіці цієї діяльності і задовольняють її потреби. У криміналістичній літературі поняття «засоби» розглядається у двох аспектах: 1) передбачені законом дії, які здійснюються в кримінально-процесуальній або оперативно-розшуковій формі з метою

встановлення інформації в процесі пізнавальної діяльності з розкриття злочину; 2) знаряддя (інструментарій), які застосовуються в межах передбачених дій для підвищення їхньої ефективності і забезпечення результативності. До цієї групи входять не тільки технічні пристосування, а також розроблені криміналістикою спеціальні методики, криміналістичні тактичні прийоми і різного спрямування методичні рекомендації. Отже, предметність як ознака криміналістичного забезпечення свідчить про пряме, безпосереднє відношення розроблених і запропонованих засобів специфіці слідчої діяльності особливостям відкриття та здійснення кримінального провадження [1, с. 284–285].

До автоматизованих інноваційних засобів криміналістичного забезпечення на сьогодні варто віднести такі як:

1) Автоматизована методика розслідування окремих видів злочинів, яка складається з засобів інформаційного, технічного та програмного забезпечення. Засобами технічного забезпечення автоматизованої методики є: апаратні компоненти (комп'ютери, пристрої для збору, накопичення, обробки інформації); телекомунікаційна апаратура та її елементи (модеми, пристрої безпроводного зв'язку тощо). До засобів програмного забезпечення (програмного інструментарію) відносять системне програмне забезпечення (операційна система), прикладне програмне забезпечення та інструментальне програмне забезпечення (редактори тексту, бази даних). Засобами інформаційного забезпечення автоматизованої методики є науково-практичні рекомендації щодо оптимальної організації досудового розслідування, результати узагальнення судово-слідчої практики (емпірична база) та нормативно-правова база. Всі ці компоненти рекомендації, емпірична та нормативно-правова бази знаходяться в нерозривному зв'язку.

Впровадження автоматизованих методик розслідування злочинів в діяльність слідчого надають наступні можливості: 1) модернізувати слідчу діяльність; 2) оптимізувати рішення, що прийматиметься в процесі розкриття та розслідування злочину; 3) забезпечити інформаційне ведення кримінального провадження; 4) здійснювати пошук криміналістично значущої інформації з метою розкриття та розслідування злочину; 5) проводити аналітичну роботу по виявленню прихованих зв'язків між елементами криміналістичної характеристики злочину, що має місце, а також виявлення ланцюжків злочинних дій (подій) за розслідуваним кримінальним провадженням та ін.

2) Єдиний реєстр досудових розслідувань, створена за допомогою автоматизованої системи електронна база даних, відповідно до якої здійснюються збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних, які використовуються для формування звітності, а також надання інформації про відомості, внесені до Реєстру, з дотриманням вимог кримінального процесуального законодавства та законодавства, яким врегульовано питання захисту персональних даних та доступу до інформації з обмеженим доступом. Реєстр утворений та ведеться

відповідно до вимог Кримінального процесуального кодексу України з метою забезпечення: реєстрації кримінальних правопорушень (проваджень) та обліку прийнятих під час досудового розслідування рішень, осіб, які їх учинили, та результатів судового провадження; оперативного контролю за додержанням законів під час проведення досудового розслідування; аналізу стану та структури кримінальних правопорушень, вчинених у державі; інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів [2].

Нещодавно в Єдиному реєстрі досудових розслідувань було створено новий модуль – «Робочий кабінет процесуального керівника». Він допомагає прокуророві здійснювати контроль за дотриманням строків розслідування, а також за додержанням законів під час прийняття рішень про зупинення, закриття провадження, зміну підслідності.

На базі ЄРДР планують запустити інтерактивну карту злочинності в державі, яка відкриє громадянам доступ до інформації про зареєстровані протиправні кримінальні діяння не тільки в Україні, а й в окремих областях, територіальних громадах, містах і селах.

3) Електронне кримінальне провадження e-case або інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування – це система, яка забезпечує створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передачу матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному провадженні. Слідчий, дізнавач, прокурор, слідчий суддя, суд, а також захисник

(за його згодою) та інші учасники кримінального провадження можуть використовувати інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування під час реалізації своїх повноважень, прав та інтересів, передбачених законом. Матеріали досудового розслідування, що містяться в інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідування, передаються, їх копії чи примірники надаються в електронній формі, а за рішенням слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду, які їх передають чи надають, – у паперовій формі. Документи, підписані, погоджені в інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідування з використанням кваліфікованого електронного підпису, їх примірники в електронній та паперовій формах визнаються оригіналами документів [3].

Серед переваг електронного кримінального провадження e-case доцільно виділити наступні: 1) підвищення ефективності обміну інформацією між слідчим, прокурором, судом; 2) суттєве зменшення затрат часу та ресурсів у кримінальному провадженні; 3) ефективна координація учасників кримінального процесу; 4) наявність в реальному часі актуальної та об'єктивної інформації про стан кримінального провадження та злочинності загалом; 5) усунення можливостей фальсифікації матеріалів та зменшення корупційних ризиків.

### Список використаних джерел

1. Капустіна М.В. Забезпечення криміналістичне // Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2018. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. С.284-287.
2. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудового розслідування: Затв. Наказ Ген. Прокурора України 17.08.2012 № 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування: Проект Закону України № 5246. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua>.

#### ***Кірін Роман Станіславович,***

судовий експерт Дніпропетровського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, доктор юридичних наук, доцент;

#### ***Баранов Петро Миколайович,***

судовий експерт Дніпропетровського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, доктор геологічних наук, професор;

#### ***Коротаєв Володимир Миколайович,***

директор Дніпропетровського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, кандидат юридичних наук, доцент

## ІННОВАЦІЯ В НАУКОВО-МЕТОДИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СУДОВОЇ ГЕМОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Питання об'єктивності й повноти дослідження при проведенні судової гемологічної експертизи актуалізувалися з набуттям чинності 29.12.2019 р., згідно із законом [1], змін та доповнень до Кримінального кодексу України (далі – КК). Зокрема останній було доповнено ст. 240-1 «Незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину». В аспекті судово-експертної діяльності (далі – СЕД) особливої увагу привертає одна з кваліфікуючих ознак злочину, передбаченого ч. 2 цієї статті, а саме - незаконне видобування бурштину, а так само збут, придбання, зберігання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину, законність походження якого не підтверджується відповідними документами, вчинені у значних розмірах. При цьому, під значним розміром у ч. 2 ст. 240-1 КК, слід розуміти вартість бурштину, що у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Відтак, основним завданням гемологічної експертизи бурштину, в даному випадку, буде встановлення вартості бурштину, який є предметом